

List otwarty w sprawie erygowania Instytutu Allerhanda

I. W bieżącym roku mija dwudziesta rocznica rozpoczęcia przemian ustrojowych w Polsce, które pozwoliły na umacnianie koncepcji państwa prawnego zapoczątkowanej przez Trybunał Konstytucyjny jeszcze przed 1989 r. Odzyskane obszary wolności objęły także swobodę w prowadzeniu działalności gospodarczej, która energię Polaków pozwoliła skierować ku budowaniu indywidualnego i wspólnego dobrobytu. Kraj przyciągał zagraniczny kapitał finansowy, rozwijając jednocześnie własny kapitał intelektualny.

II. Systemowym przemianom ulegało również prawo. Przez długi czas import rozwiązań legislacyjnych stanowił najefektywniejszą strategię modernizacji systemu prawnego. Strategia ta była po części wyborem, po części zaś koniecznością związaną z przyjęciem *acquis communautaire*.

III. Badania rozwoju gospodarczego prowadzone na reprezentatywnej grupie państw o różnych ustrojach potwierdzają dobitnie, że dobre prawo i efektywnie funkcjonujące instytucje wpływają bezpośrednio na dobrobyt, czy – jak to określał Adam Smith – na „bogactwo narodów”. Dobre prawo i sprawne instytucje nie mogą zaś istnieć bez właściwego kapitału intelektualnego, zaangażowanego w działalność systemotwórczą.

IV. W wielu krajach funkcjonują, prywatne bądź międzyuniwersyteckie, niezależne ośrodki badawcze dedykowane studiom prawniczym. Wśród

cieszących się szacunkiem i uznaniem jednostek tego typu można wymienić T.M.C. Asser Instituut, Stockholm Institute for Scandinavian Law, American Bar Foundation, The British Institute of International and Comparative Law, Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht, European Corporate Governance Institute czy Hague Academy of International Law. Wymienione jednostki różnią się profilem i zakresem działania, łączy je jednak elitarny charakter i środowiskowe uznanie. Są one jednocześnie owocem pewnego stopnia dojrzałości środowiska, swojego rodzaju inwestycją we własną tożsamość oraz ucieleśnieniem społecznego i misyjnego wymiaru zawodu prawnika.

V. Warto w tym miejscu odnieść się do znakomych przykładów, których dostarcza historia nauki polskiej: nie można nie wspomnieć dzieła Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (1800), Polskiej Akademii Umiejętności (1872), Kasy im. Józefa Mianowskiego (1881), czy Towarzystwa dla Popierania Nauki Polskiej (1901). Dorobek ostatniego dwudziestolecia pozwala na to, aby w dwudziestą rocznicę przemian ustrojowych myśleć o podobnej, zbiorowej inicjatywie środowiskowej polskich prawników.

VI. Idea prawotwórcza oraz myśl wizjonerska, czyli produkty, które generować ma niezależny instytut naukowy, nie mogą znaleźć adekwatnego popytu ani wyceny na rynku tworzonym przez pojedynczych konsumentów tych dóbr. Docelowym ich odbiorcą jest ogół uczestników oraz państwo jako prawodawca i systemotwórca. Dawanie przyczynku do budowania systemu jest celem, który stanowi samo sedno działalności *pro publico bono*.

VII. Przez ostatnie dwie dekady budowa kapitału intelektualnego następowała w dużej mierze poprzez intensywny rozwój studiów i innych programów szkoleniowych. Nie sposób przecenić znaczenia tych programów. Należy wszakże mieć na uwadze, że ich celem było głównie rozpowszechnianie istniejącej już wiedzy. Równoległe jednak konieczne jest inwestowanie w kreowanie wiedzy – w rozwój myśli prawnej i w intelektualny dialog środowiskowy oraz międzynarodowy.

VIII. Zwracamy się do przedstawicieli środowiska prawniczego oraz wszystkich interesariuszy, którym zależy na rozwoju polskiego prawa,

z zachętą do wsparcia powołania apolitycznego, niezależnego instytutu interdyscyplinarnych i porównawczych studiów nad rolą instytucji prawnych w konstytuowaniu oraz funkcjonowaniu rynku, zarówno z punktu widzenia kształtu danej regulacji oraz ram instytucjonalnych jej tworzenia, uwzględniając przede wszystkim prawo prywatne, w tym prawo handlowe, upadłościowe, a także prawo procesowe, prawo gospodarcze oraz prawo rynku finansowego i kapitałowego, czyli te obszary prawa, których efektywność znajduje najprostsze przełożenie na wzrost ekonomiczny i gospodarczą prosperity kraju.

IX. Planowany Instytut nosił będzie imię Maurycego Allerhanda. Profesor Allerhand należał do najwybitniejszych polskich prawników XX w. Był nie tylko znakomitym naukowcem, nauczycielem akademickim, kodyfikatorem i adwokatem, ale nade wszystko człowiekiem wielkiego charakteru. Jego życie i dzieło są symboliczne dla pojęcia integracji. Integracyjny wymiar Patrona odnajdujemy w biografii i szlaku życiowym, pochodzeniu i asymilacji, uprawianej komparatystyce i interdyscyplinarności. Co więcej, dla współczesnych polskich prawników dzieła Profesora Allerhanda, zwłaszcza wielokrotnie reprodukowany „Komentarz do Kodeksu handlowego” stanowią międzypokoleniowe *iunctim*. Dzieła te były zresztą pierwszymi przewodnikami w trudnym dziele transformacji gospodarczej, którego dwudziestą rocznicę obchodzimy.

X. Planowany Instytut powinien przywiązywać szczególną wagę do formowania naukowego i osobowościowego młodego pokolenia polskich prawników. Cele te mogłyby być realizowane przede wszystkim przez utworzenie w ramach instytutu Funduszu Stypendialnego im. Maurycego Allerhanda, który wspomagałby finansowo prace naukowo-badawcze, zwłaszcza zaś projekty doktorskie i habilitacyjne.

XI. Ważnym elementem jest zwrócenie się do wszystkich naszych znakomych młodych Koleżanek i Kolegów, którzy uzyskawszy stopnie naukowe w najlepszych ośrodkach zagranicznych, przeżywają rozterki związane z perspektywą powrotu i kontynuowania pracy naukowej w Polsce i dla Polski. Przez szereg lat rozbudowano liczne projekty umożliwiające młodym Polakom zdobywanie doświadczenia w pracy akademickiej i stopni naukowych za granicą. Brak jednak równoważnego

mechanizmu zagospodarowania pozyskanego w ten sposób kapitału ludzkiego. Komplementarnym działaniem byłoby więc stworzenie adekwatnej infrastruktury do pracy naukowej w kraju.

XII. Instytut powinien być zyczliwy i otwarty również dla przedstawicieli nauki prawa z innych państw. Biografia Patrona każe myśleć w pierwszym rzędzie o Ukrainie, Niemczech i Austrii. W ten sposób integracyjny wymiar życia i dzieła Profesora Maurycego Allerhanda zyskałby kontynuację w przyszłości.

XIII. W zamierzeniu Instytut miałby stanowić przyczynek do podniesienia rangi Polski na europejskim forum akademickim i uczynienia głosu Polski donioślejszym w międzynarodowej debacie na temat kierunków rozwoju prawa wspólnotowego i międzynarodowego poprzez zabieranie głosu w debacie na poziomie wspólnotowym (UE) oraz międzynarodowym (zwłaszcza OECD) w zakresie kształtowania prawa europejskiego, tworzenia międzynarodowych standardów w obrocie handlowym, ujednolicaniu prawa prywatnego, pomocy merytorycznej i organizacyjnej dla krajów rozwijających się, reformy prawa i instytucji w okresie transformacji, a także dobrych praktyk w *corporate governance*.

XIV. Planowany Instytut został pomyślany jako instytucja *non-profit* działająca *pro publico bono*, a ewentualne zyski z jego działalności przeznaczane będą na działalność statutową. Pozyskiwanie funduszy będzie odbywało się na zasadzie transparentności oraz dywersyfikacji.

Lista sygnatariuszy – stan na 1 października 2009 r.

Dr Leszek Allerhand	<ul style="list-style-type: none">• Doktor nauk medycznych; wnuk i jedyny żyjący spadkobierca spuścizny prof. Maurycego Allerhanda;• były Ordynator Szpitala w Zakopanem; były główny lekarz Kadry Olimpijskiej w sportach zimowych
Adwokat Joanna Agacka-Indecka	Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej
Prof. dr hab. Ewa Bagińska	Uniwersytet Gdański

Prof. dr hab. Jan Barcz	Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
Dr Jacek Bąk	Nörr Stiefenhofer Lutz
Dr hab. Katarzyna Bilewska	Uniwersytet Warszawski
Michał Bobrzyński LL.M. (Harvard)	Centrum C-Law.org
Doc. Andrij Bojko	Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie
Prof. dr hab. Janusz Borkowski	Uniwersytet Łódzki
Notariusz Lech Borzemski	Prezes Krajowej Rady Notarialnej
Prof. dr hab. Zdzisław Brodecki	Uniwersytet Gdański
Prof. dr hab. Andrzej Całus	Szkoła Główna Handlowa
Dr Mirosław Cejmer	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Christophe Ceska	Konsul Generalny Republiki Austrii w Krakowie
Prof. dr hab. Aleksander Chłopecki	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Krystyna Chojnicka	Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego
Prof. dr hab. Henryk Cioch	Katolicki Uniwersytet Lubelski
Prof. dr hab. Jan Czekaj	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Prof. dr hab. Wiesław Czyżowicz	Szkoła Główna Handlowa
Notariusz Anna Dańko-Roesler	Prezes Stowarzyszenia Notariuszy RP
Prof. dr hab. Grzegorz Domański	Uniwersytet Warszawski
Dr Przemysław Drapała	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Prof. dr hab. Tadeusz Ereciński	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Józef Frąckowiak	Uniwersytet Wrocławski

Radca Prawny Marek Furtek	Prezes Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej
Adwokat Henryk Gaertner	Kubas Kos Gaertner – Adwokaci
Prof. dr hab. Lech Gardocki	Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Prof. dr hab. Tomasz Gizbert-Studnicki	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Bogusława Gnela	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Prof. dr hab. Edward Gniewek	Uniwersytet Wrocławski
Prof. dr hab. Jacek Gołaczyński	Uniwersytet Wrocławski
Lukasz Gorywoda	Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji
SSN Jacek Gudowski	Sędzia Sądu Najwyższego
Dr Andrzej Herbet	Katolicki Uniwersytet Lubelski
Dr Anna Hrycaj	Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji w Poznaniu
Adwokat Jakub Jacyna	Prezes Fundacji Adwokatury Polskiej
Prof. dr hab. Jerzy Jacyszyn	Uniwersytet Wrocławski
Prof. dr hab. Andrzej Jakubecki	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Prof. dr hab. Andrzej Janiak	Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu; Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Agnieszka Jańczuk	Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji
Prof. dr hab. Wojciech Katner	Uniwersytet Łódzki
Prof. dr hab. Andrzej Kidyba	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Adwokat Adam Klimczyk	Kaczor Klimczyk Pucher Wypiór
Katarzyna Kłaczyńska LL.M (Harvard)	Centrum C-Law.org

Michał Kłaczyński LL.M. (Harvard)	Centrum C-Law.org
Prof. dr hab. Andrzej Koch	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Wojciech Kocot	Uniwersytet Warszawski
Adwokat Rafał Kos	Kubas Kos Gaertner – Adwokaci
Prof. dr hab. Apoloniusz Kostecki	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.
Dr Małgorzata Kozuch	Naczelna Rada Adwokacka
Prof. dr hab. Andrzej Kubas	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Zbigniew Kuniewicz	Uniwersytet Szczeciński
Prof. dr hab. Zbigniew Kwaśniewski	Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Berier	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Rett Ludwikowski	The Catholic University of America
Prof. dr hab. Ewa Łętowska	Sędzia Trybunału Konstytucyjnego
Prof. dr hab. Piotr Machnikowski	Uniwersytet Wrocławski
Dr Marek Maciąg	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Prof. dr hab. Dorota Malec	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Jerzy Malec	Rektor Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Prof. dr hab. Ryszard Markiewicz	Uniwersytet Jagielloński
Dr Maciej Mataczyński	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Andrzej Mączyński	Uniwersytet Jagielloński

Prof. dr hab. Marek Michalski	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
Adwokat Stanisław Mikke	Redaktor Naczelny czasopisma „Palestra”
SSR Zbigniew Miczek	Sędzia Sądu Rejonowego w Tarnowie
Prof. dr hab. Krystyna Michałowska-Gorywoda	Szkoła Główna Handlowa
Dr Małgorzata Modrzejewska	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Jacek Napierała	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. Vytautas Nekrošius	Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Wileńskiego
Prof. dr hab. Roman Niestrój	Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
Prof. dr hab. Artur Nowak-Far	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Prof. dr hab. Aurelia Nowicka	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Leszek Ogiegło	Uniwersytet Śląski
Prof. dr hab. Andrzej Oklejak	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Adam Olejniczak	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Jan Olszewski	Uniwersytet Rzeszowski
Prof. dr hab. Adam Opalski	Uniwersytet Warszawski
Dr Wiesław Opalski	Uniwersytet Warszawski
Dr Krzysztof Oplustil	Uniwersytet Jagielloński
Dr Konrad Osajda	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Stanisław Owskiak	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Dr Marcin Ożóg	Centrum C-Law.org

Prof. dr hab. Janina Panowicz-Lipska	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Maksymilian Pazdan	Uniwersytet Śląski
Prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Jerzy Pisuliński	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Jerzy Poczobut	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Wojciech Popiołek	Uniwersytet Śląski
Dr Marek Porzycki	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Urszula Promińska	Uniwersytet Łódzki
Prof. dr hab. Małgorzata Pyziak-Szafnicka	Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
Prof. dr hab. Wojciech Pyziół	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Maria Pożniak-Niedzielska	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Dr Arkadiusz Radwan	Centrum C-Law.org
Prof. dr hab. Zbigniew Radwański	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Jerzy Rajski	Uniwersytet Warszawski
Dr Adam Redzik	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytet Warszawski
Dr Mateusz Rodzynkiewicz	Oleś & Rodzynkiewicz
Dr Wojciech Rogowski	Szkoła Główna Handlowa
Prof. dr hab. Michał Romanowski	Uniwersytet Warszawski
Prof. dr hab. Wojciech Sadurski	Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji

Prof. dr hab. Marek Safjan	Sędzia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości
Prof. dr hab. Tomasz Siemiątkowski	Szkoła Główna Handlowa
Prof. dr hab. Józef Jan Skoczylas	Katolicki Uniwersytet Lubelski
Prof. dr hab. Aleksander Skotnicki	Ordynator Kliniki Hematologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie Prezes Fundacji „Stradomskie Centrum Dialogu”
Dr Ludwik Sobolewski	Prezes Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie
Prof. dr hab. Robert Stefanicki	Uniwersytet Wrocławski
Prof. dr hab. Tomasz Sokolowski	Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Stanisław Sołtysieński	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr Tomasz Sójka	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr Marcin Spyra	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Mirosław Stec	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Aleksander Surdej	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Prof. dr hab. Andrzej Szajkowski	Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk
Prof. dr hab. Ryszard Szostak	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Prof. dr hab. Włodzimierz Szpringer	Szkoła Główna Handlowa
Prof. dr hab. Andrzej Szumański	Uniwersytet Jagielloński
Dr Roman Uliasz	Uniwersytet Rzeszowski

Prof. dr hab. Stanisław Waltoś	Uniwersytet Jagielloński
Dr Joanna Warchoł	Parlament Europejski
Adwokat Tomasz Wardyński	Wardyński i Wspólnicy
Prof. Szewach Weiss	Były Ambasador Izraela w Polsce
Prof. dr hab. Karol Weitz	Uniwersytet Warszawski
Dr hab. Jacek Widło	Katolicki Uniwersytet Lubelski
Dr Piotr M. Wiórek	Uniwersytet Wrocławski
Prof. dr hab. Tadeusz Wiśniewski	Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
Prof. dr hab. Stanisław Włodyka	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Tadeusz Włodyka	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr Michał Wyrwiński	Uniwersytet Jagielloński
Radca Prawny Krzysztof Zakrzewski	Domański Zakrzewski Palinka
Prof. dr hab. Kazimierz Zawada	Uniwersytet Jagielloński
Dr Bohdan Zdziennicki	Prezes Trybunału Konstytucyjnego
Prof. dr hab. Bronisław Ziemianin	Uniwersytet Szczeciński
Prof. dr hab. Andrzej Zoll	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Fryderyk Zoll	Uniwersytet Jagielloński
Prof. dr hab. Marek Zubik	Uniwersytet Warszawski

List otwarty został również wyłożony do podpisu dla osób popierających jego przesłanie na stronie internetowej www.allerhand.pl